

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Ректор Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара

 Поляков М.В.
« 10 » 2020 р.

ОСВІТНЬО – НАУКОВА ПРОГРАМА

«ФІЛОЛОГІЯ»

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

спеціальність 035 Філологія

галузь знань 03 Гуманітарні науки

Схвалено:

вченою радою Дніпровського
національного університету
імені Олеся Гончара
від 10.09.2020 р., протокол № 1

Дніпро
2020

ПЕРЕДМОВА

1. Внесено факультетом української й іноземної філології та мистецтвознавства

2. Затверджено та надано чинності рішенням вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара:

- від «12» травня 2016 р., пр. № 12 (перша редакція);

- від «25» червня 2019 р., пр. № 13 (редакція № 2);

- від «10» 09 2020 р., пр. № 1 (редакція № 3).

3. Розробники (робоча\проектна група):

Попова Ірина Степанівна, доктор філологічних наук, професор (за кафедрою української мови), декан факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства;

Анісімова Алла Ігорівна, кандидат філологічних наук, доцент (за кафедрою англійської філології), завідувач кафедри англійської філології;

Дьячок Наталя Василівна, доктор філологічних наук, доцент (за кафедрою мовознавства та російської мови), професор кафедри загального та слов'янського мовознавства;

Кіркоська Інга Станіславівна, кандидат філологічних наук, доцент (за кафедрою романської філології), завідувач кафедри романської філології;

Ковальова Ярослава Василівна, кандидат філологічних наук, доцент (за кафедрою германської філології), завідувач кафедри германської філології;

Корольова Валерія Володимирівна, доктор філологічних наук, доцент (за кафедрою української мови), завідувач кафедри української мови;

Куварова Олена Костянтинівна, доктор філологічних наук, доцент (за кафедрою загального та російського мовознавства), професор кафедри загального та слов'янського мовознавства;

Ліпіна Вікторія Іванівна, доктор філологічних наук, професор (за кафедрою порівняльної філології східних та англословянських країн), завідувач кафедри порівняльної філології східних та англословянських країн;

Олійник Наталія Петрівна, кандидат філологічних наук, доцент (за кафедрою української літератури), завідувач кафедри української літератури;

Панченко Олена Іванівна, доктор філологічних наук, професор (за кафедрою лінгвістичної підготовки іноземців), завідувач кафедри перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців;

Пристайко Тамара Степанівна, доктор філологічних наук, професор (за кафедрою загального та російського мовознавства), завідувач кафедри загального та слов'янського мовознавства;

Романова Олена Іванівна, доктор філологічних наук, професор (за кафедрою зарубіжної літератури), завідувач кафедри зарубіжної літератури.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-наукової програми

1. Вчена рада факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства: протокол № 15 від « 28 » серпня 2020 р.

Голова вченої ради І. Попова (І. ПОПОВА)

2. Рада з якості ДНУ: протокол № 1 від « 08 » 09 2020 р.

Голова РЗЯВО О. Дробахін (О. ДРОБАХІН)

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 035 ФІЛОЛОГІЯ

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Факультет української й іноземної філології та мистецтвознавства Кафедра української мови; кафедра української літератури; кафедра загального та слов'янського мовознавства; кафедра зарубіжної літератури; кафедра англійської філології; кафедра германської філології; кафедра романської філології; кафедра порівняльної філології східних та англословянських країн; кафедра перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців.
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-наукова програма «Філологія»
Офіційна назва освітньої програми (англійською мовою)	«Philology»
Ступінь вищої освіти та освітня кваліфікація мовою оригіналу	Доктор філософії Освітня кваліфікація: доктор філософії зі спеціальності «Філологія» галузі знань «Гуманітарні науки»
Кваліфікація в дипломі	Ступінь: доктор філософії Спеціальність: 035 Філологія Освітня програма: «Філологія»
Кваліфікація в дипломі (англійською мовою)	
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, термін навчання 4 роки; обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми становить 45 кредитів ЄКТС; наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації відповідно до законодавства.
Наявність акредитації	-
Цикл/рівень	НРК України – 0 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність ступеня магістра або ОКР спеціаліста за спеціальністю «Філологія» або спорідненими спеціальностями
Форми навчання	Денна, заочна
Мова(и) викладання	Українська, англійська, німецька
Термін дії освітньої програми	До проходження первинної акредитації освітньої програми
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	www.dnu.dp.ua
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка фахівця, здатного до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної та практичної діяльності, аналітичної роботи, наукового консультування в сфері освіти, культури, державного управління, а також викладацької роботи в закладах вищої освіти в галузі філології.	

3 – Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	<p>галузь знань 03 Гуманітарні науки спеціальність 035 Філологія Об'єкти вивчення та/або діяльності: природна людська мова (в теоретичному / практичному, синхронному / діяхронному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному та інших аспектах); українська та зарубіжна література й усна народна творчість; жанрово-стильові різновиди текстів; переклад; міжособистісна, міжкультурна та масова комунікація в усній і письмовій формі.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців у галузі філології, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, у діяльності, пов'язаній з аналізом, творенням (зокрема перекладом) і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної комунікації різними мовами.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: система наукових теорій, концепцій, принципів, постулатів, категорій, методів і понять філології, зокрема мовознавства та літературознавства.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові та спеціальні філологічні методи аналізу лінгвістичних одиниць, методи й методики дослідження текстів художньої літератури, інформаційно-комунікаційні технології.</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-наукова програма має академічну орієнтацію. Наукова орієнтація: програма спрямована на критичний аналіз, оцінку та синтез нових і складних ідей у сфері філології; загальнонаукові, філологічні, статистичні методи дослідження мови, мовлення, тексту та інформаційно-комунікаційні технології наукових досліджень у сфері філології.</p>
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Спеціальна освіта в галузі гуманітарних наук зі спеціальності філологія. Ключові слова: філологія, мова, література, мовознавство (лінгвістика), літературознавство, перекладознавство.</p>
Особливості програми	<p>Обов'язковою компонентою програми, що реалізує її педагогічну спрямованість, є проходження аспірантом викладацької практики в закладі вищої освіти.</p>

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

Придатність до працевлаштування	<p>Науково-педагогічна та науково-дослідницька діяльність в установах і закладах МОН України, закладах вищої освіти різних форм власності. Випускники можуть працювати на первинних посадах за професіями, визначеними Національним класифікатором України: Класифікатор професій ДК 003:2010 2310.2. Викладач вищого навчального закладу. 2419.3. Консультант в апараті органів державної влади, виконкому 2444.1. Філолог-дослідник 2444.1. Молодший науковий співробітник (філологія, лінгвістика та переклади) 2444.1. Науковий співробітник (філологія, лінгвістика та переклади) 2444.1. Науковий співробітник-консультант (філологія,</p>
--	--

	<p>лінгвістика та переклади)</p> <p>2444.2. Філолог 2444.2. Лінгвіст 2444.2. Перекладач 2451.1. Літературознавець 2451.2. Редактор науковий, редактор літературний.</p> <p>За видами економічної діяльності (КВЕД–2010): 58.1. Видання книг, періодичних видань та інша видавнича діяльність; 72.20. Дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук; 74.30. Надання послуг перекладу; 84.12. Державне управління програмами, спрямованими на підвищення особистого добробуту у сфері: освіти, культури, відпочинку, соціальних послуг, здійснення політики у сфері досліджень і розробок і пов'язаних із ними коштів 85.42. Вища освіта 85.59. Інші види освіти, зокрема академічне навчання, діяльність курсів з підвищення професійної кваліфікації, навчання мовам і навичкам спілкування .</p>
Подальше навчання	Після успішного захисту дисертації може претендувати на навчання в докторантурі, брати участь у постдокторських програмах, стажуванні з метою підвищення кваліфікації.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Загальний стиль навчання – проблемно-орієнтований. Методи викладання: лекції, семінари, практичні заняття, самостійна робота на основі підручників та конспектів, консультації з викладачами та науковим керівником, самостійна науково-дослідницька робота.
Оцінювання	Усні та письмові екзамени, диференційовані заліки (зокрема з викладацької практики), реферати, презентації. Проміжний контроль у формі річного звіту відповідно до індивідуального плану. Апробація результатів досліджень на наукових конференціях. Публікація результатів наукових досліджень. Обговорення дисертації на засіданні випускової кафедри.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі філології у процесі професійної викладацької та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей.</p> <p>ЗК 2. Здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 3. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосуванням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися з науковою спільнотою українською та іноземною (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) мовами з метою презентації та обговорення результатів своєї наукової роботи в усній та письмовій формі.</p>

	<p>ЗК 5. Усвідомлення необхідності та дотримання норм наукової етики при здійсненні наукової діяльності.</p> <p>ЗК 6. Уміння формулювати та визначати дослідницькі задачі, розробляти шляхи їх розв'язання, реалізації в наукові проекти та трансформації в наукові знання, концепції, висновки, а також уміння формувати команду дослідників для вирішення локальної задачі.</p> <p>ЗК 7. Здатність до участі в роботі вітчизняних та міжнародних дослідницьких колективів з метою розв'язання різноманітних фахових вузькоспеціальних та загальних завдань.</p> <p>ЗК 8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство, у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК\ФК)</p>	<p>СК 1. Здобуття глибинних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.</p> <p>СК 2. Здатність збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх. Збирання, опрацювання та критика історико-філологічних джерел.</p> <p>СК 3. Здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези її дослідження, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових знань та/або професійної практики.</p> <p>СК 4. Розуміння взаємозв'язку між теоретичними підходами та методологічними практиками в галузі філології.</p> <p>СК 5. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.</p> <p>СК 6. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів.</p> <p>СК 7. Здатність вивчати, аналізувати, систематизувати взаємозв'язки між мовою і соціальним контекстом, а отримані дані представляти у вигляді цілісного дослідження.</p> <p>СК 8. Здатність до реалізації завдань міждисциплінарних філологічних досліджень.</p> <p>СК 9. Здатність планувати й організувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі філології, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів.</p> <p>СК 10. Здатність до лінгвокреативної діяльності в науково-інноваційній сфері.</p> <p>СК 11. Здатність представляти результати індивідуальних досліджень у спеціалізованих майстер-класах, на семінарах і конференціях, під час публічних дискусій, у тому числі із застосуванням різних форм візуалізації отриманих даних.</p> <p>СК 12. Здатність до викладацької діяльності в межах спеціальності «Філологія».</p>

7 – Програмні результати навчання

- ПР 01. На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.
- ПР 02. Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження.
- ПР 03. Знати стандарти сучасної науково-дослідницької діяльності, вимоги, необхідні для втілення наукового дослідження та опублікування його результатів, зокрема такі, як критична обізнаність та інтелектуальна доброчесність
- ПР 04. Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію.
- ПР 05. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.
- ПР 06. Проводити самостійні дослідження у галузі лінгвістики, літературознавства або перекладознавства на сучасному рівні.
- ПР 07. Дотримуватися норм наукової етики при здійсненні науково-інноваційної діяльності та проведенні власного дослідження.
- ПР 08. Планувати, ініціювати й здійснювати розробку дослідницько-інноваційних проектів, організовувати роботу дослідницьких колективів.
- ПР 09. Аналізувати, тлумачити і правильно застосовувати норми, що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної власності.
- ПР 10. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній діяльності.
- ПР 11. Ефективно спілкуватися і взаємодіяти в науковому просторі, зокрема й міжнародному, для розв'язання різноманітних фахових вузькоспеціальних і загальних завдань у галузі філології та міждисциплінарних досліджень.
- ПР 12. Презентувати результати власних оригінальних наукових досліджень державною та іноземною мовами в усній та писемній формі: продукувати і грамотно оформлювати різножанрові наукові тексти відповідно до сучасних вимог (стаття, есе, презентація, виступ на конференції, публічна науково-популярна чи наукова лекція тощо).
- ПР 13. Організовувати викладання філологічних дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої освіти, вимог до його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності здобувачів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.
- ПР 14. Реалізувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби саморозвитку.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення відповідає чинним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти та базується на наступних принципах: відповідності наукових спеціальностей науково-педагогічних працівників освітнім галузі знань та спеціальності; обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації викладачів; моніторингу рівня наукової активності науково-педагогічних працівників; впровадження результатів стажування та наукової діяльності в освітній процес.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення навчальних приміщень та соціальна інфраструктура університету в повному обсязі відповідає чинним Ліцензійним умовам. В освітньому процесі використовується мультимедійне обладнання для проведення лекцій, для практичних та лабораторних занять – обладнання комп'ютерних лабораторій.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Університет має власний веб-сайт за адресою http://dnu.dp.ua , де розміщено інформацію щодо інформаційного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу. Інформаційне забезпечення ґрунтується на використанні ресурсів: загальноуніверситетських та кафедральних бібліотек, мережі Internet з вільним доступом, колекцій цифрового репозиторію. Навчально-методичне забезпечення засновано на розроблених для кожної дисципліни робочих навчальних програмах, а також програмах практичної підготовки за спеціальністю.

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ДНУ та університетами України
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ДНУ та університетами інших країн
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе за умови вивчення здобувачем української мови

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю	Послідовність вивчення, семестр
1	2	3	4	5
Обов'язкові компоненти				
I Цикл загальної підготовки				
ОК 1.1	Філософія та наукова етика	4,0	іспит	1
ОК 1.2	Іноземна мова	6,0	іспит	2
ОК 1.3	Інноваційно-дослідницька діяльність науковця	5,0	диф. залік	1
		15		
II Цикл професійної підготовки				
ОК 2.1	Актуальні питання філології ХХІ ст.: мовознавчий аспект	6,0	іспит	2
ОК 2.2	Актуальні питання філології ХХІ ст.: літературознавчий аспект	6,0	іспит	3
ОК 2.3	Викладацька практика	3,0	диф. залік	4
		15		
		15+15=30		
Вибіркові компоненти				
ВК 1	Дисципліна 1 <i>ФВК/УВК</i>	5	диф. залік	2
ВК 2.	Дисципліна 2 <i>ФВК</i>	5	диф. залік	3
ВК 3	Дисципліна 3 <i>ФВК</i>	5	диф. залік	3
Загальний обсяг обов'язкових компонент				30 (67%)
Загальний обсяг вибірових компонент (дисциплін вибору аспіранта)				15 (33%)
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ				45

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Курс	Семестр	Компоненти освітньої програми	Кількість компонентів за семестр	Кількість компонентів за навчальний рік
1	1	ОК 1.1, ОК 1.2, ОК 1.3,	3	6
	2	ОК 1.2, ОК 2.1, ВК 1	3	
2	3	ОК 2.2, ВК 2, ВК 3	3	4
	4	ОК 2.3	1	
3	наукова складова			
4				

Послідовність засвоєння компонент ОП

(складається тільки для обов'язкових дисциплін)

Компонент освітньої програми	Наявність передумов до вивчення
ОК 1.1	базові знання з філософії
ОК 1.2	базові знання з англійської мови
ОК 1.3	немає
ОК 2.1	базові знання з мовознавства
ОК 2.2	базові знання з літературознавства
ОК 2.3	знання предметної області, після ОК 2.1, ОК 2.2

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертаційної роботи (дисертації).</p> <p>Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.</p>
Вимоги до дисертаційної роботи (дисертації) на здобуття ступеня доктора філософії	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в галузі філології та оприлюднені у відповідних публікаціях.</p> <p>Дисертаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.</p> <p>Дисертаційна робота має бути оприлюднена на сайті закладу вищої освіти.</p> <p>Дисертаційна робота має відповідати іншим вимогам, установленим законодавством.</p>

**4. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньої програми**

	ОК 1.1	ОК 1.2	ОК 1.3	ОК 2.1	ОК 2.2	ОК 2.3
ЗК 1	•		•			
ЗК 2	•		•			
ЗК 3	•		•			
ЗК 4		•				
ЗК 5	•		•			
ЗК 6			•			
ЗК 7	•	•	•			
ЗК 8	•					
СК 1				•	•	
СК 2				•	•	
СК 3				•	•	
СК 4				•	•	•
СК 5				•	•	
СК 6				•	•	•
СК 7				•	•	
СК 8			•	•	•	
СК 9			•	•	•	•
СК 10				•	•	
СК 11		•	•			
СК 12		•				•

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1.1	ОК 1.2	ОК 1.3	ОК 2.1	ОК 2.2	ОК 2.3
ПР 1	•					•
ПР 2				•	•	
ПР 3	•		•			
ПР 4				•	•	
ПР 5				•	•	
ПР 6				•	•	
ПР 7	•		•			
ПР 8	•		•			
ПР 9	•		•			
ПР 10		•	•			
ПР 11		•		•	•	
ПР 12		•		•	•	
ПР 13				•	•	•
ПР 14	•		•			•